

Statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych – metodyka UE

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Barbara Adamowska
Departament Długu Publicznego
Ministerstwo Finansów

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 50 00
fax :+48 22 694 50 08

www.mf.gov.pl

27 kwietnia 2017 r.

Plan prezentacji:

1. Ramy prawne
2. Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP
3. Źródła danych
4. Publikacja danych

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

1. Ramy prawne

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 50 00
fax :+48 22 694 50 08

www.mf.gov.pl

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Ramy prawne

1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Protokół (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu
2. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010)

Podręcznik deficytu i długu (MGDD, edycja 2016)

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, artykuł 126:

Komisja Europejska (w zakresie długu):

- nadzoruje wysokość długu publicznego w Państwach Członkowskich w celu wykrycia oczywistych błędów,
- bada poszanowanie dyscypliny budżetowej na podstawie kryterium czy stosunek między długiem publicznym a PKB brutto przekracza wartość odniesienia, chyba że stosunek ten zmniejsza się dostatecznie i zbliża się do wartości odniesienia w zadowalającym tempie.

Protokół (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu

Artykuł 1:

Wartości odniesienia wynosi:

- 60 % dla stosunku zadłużenia publicznego do produktu krajowego brutto wyrażonego w cenach rynkowych.

Artykuł 2:

- »zadłużenie« oznacza całkowitą sumę zadłużenia brutto w wartości nominalnej, występującą na koniec roku i skonsolidowaną dla wszystkich sektorów władzy publicznej.
- »publiczny« oznacza dotyczący całej władzy publicznej, czyli rządu centralnego, władz regionalnych lub lokalnych i funduszy ubezpieczeń społecznych

Rozporządzenie Rady (WE) Nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Rozdział 1, art. 1, ust. 5:

„**Dług publiczny**” oznacza całościowy dług brutto według wartości nominalnej pozostałej pod koniec roku w sektorze „administracji publicznej” (S.13), z wyłączeniem tych pasywów, które odpowiadają aktywom finansowym, jakimi dysponuje sektor „administracji publicznej” (S.13).

Dług publiczny tworzą pasywa sektora publicznego w następujących kategoriach:

- gotówka i depozyty (AF.2);
- dłużne papiery wartościowe (AF.3);
- pożyczki (AF. 4).

Rozporządzenie Rady (WE) Nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

- Pojęcia S.13, AF.2, AF.3, AF.4 w rozumieniu przyjętym w ESA 2010.
- Wartość nominalna długu - *face value*: kwota przypadająca do zapłaty przez emitenta na rzecz posiadacza w terminie zapadalności (ESA2010 5.90).
- W odróżnieniu od EDP, w ESA2010 podstawowymi metodami wyceny instrumentów finansowych jest wycena rynkowa i *nominal value* (suma początkowych zaliczek, powiększonych o wszelkie kolejne zaliczki, pomniejszonych o zwroty i powiększonych o narosłe odsetki, 7.39 ESA2010).

ESA2010 oraz MGDD

ESA2010 nie zawiera definicji długu publicznego.

Podręcznik deficytu i długu. Implementacja ESA2010 zawiera rozszerzenie zasad ESA2010 oraz specyficzne rozwiązania na potrzeby procedury nadmiernego deficytu:

- Część VIII Obliczanie długu sektora general government (w tym metody wyceny poszczególnych tytułów dłużnych, instrumenty pochodne),
- Część VII Transakcje związane z zadłużeniem (uruchomienie gwarancji, przejęcie i umorzenie długu),
- Część VI Leasing, licencje oraz PPP

Dwie definicje długu publicznego: unijna i krajowa

- Pojęcie dług publiczny jest niejednoznaczne.
- Dług według definicji unijnej:
 - zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych (general government debt),
 - dług EDP (EDP debt),
 - dług Maastricht (Maastricht debt),

ale nie: ~~dług ESA2010!~~

- Dług według definicji krajowej zdefiniowane w ustawie o finansach publicznych:
 - państwowy dług publiczny,
 - zadłużenie sektora finansów publicznych.

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Ramy prawne

Dwie definicje długu publicznego: unijna i krajowa

	Unijna - Rozporządzenie Rady (WE) Nr 479/2009 (Roz. 1, art.1, ust. 5)	Krajowa - Ustawa o finansach publicznych (art. 73, ust.1)
Sektor	ESA2010 (Rozdział 2), MGDD (Część I)	Uofp (art. 9)
Tytuły dłużne	Roz. nr 479/2009 – wymienia tytuły ESA2010 (Rozdział 5) – definiuje	Uofp (art. 72), Rozporządzenie Ministra Finansów ws. szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do pdp
Wycena	Roz. nr 479/2009, MGDD (Część VIII)	Uofp (art. 73, ust. 2-3), Rozporządzenie Ministra Finansów ws. szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do pdp, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji
Konsolidacja	Roz. nr 479/2009	Uofp (art. 73, ust. 1)
Brutto/netto	Roz. nr 479/2009	Nie sprecyzowane, w domyśle brutto

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

2. Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

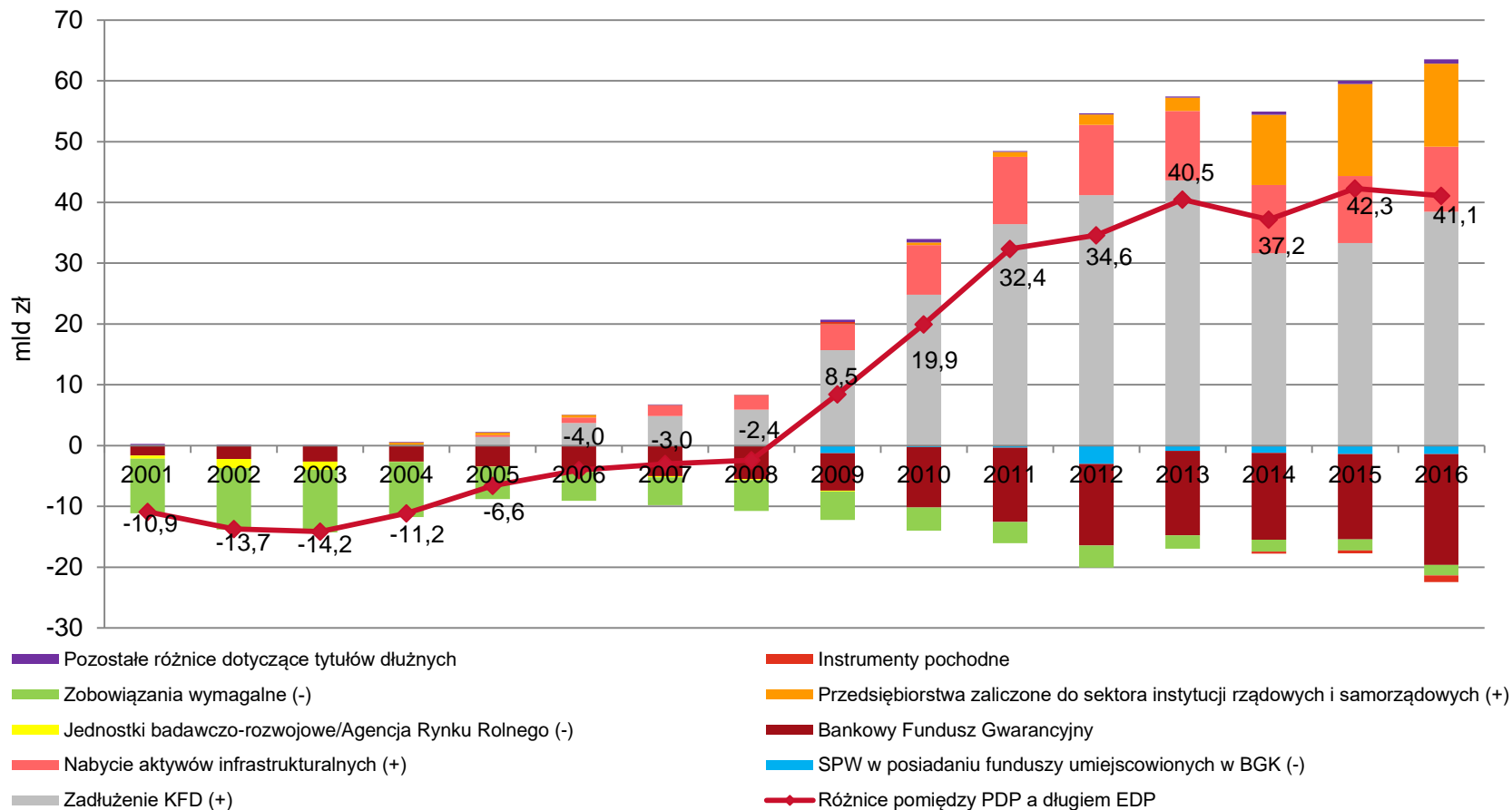
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 50 00
fax :+48 22 694 50 08

www.mf.gov.pl

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

1. Fundusze umiejscowione w Banku Gospodarstwa Krajowego

- 8 funduszy zostało zaklasyfikowanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych, w tym Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Kolejowy,
- na koniec 2016 r. tylko KFD posiadało zadłużenie: 50,2 mld zł oraz 38,5 mld zł po konsolidacji,
- fundusze posiadają aktywa w postaci skarbowych papierów wartościowych (1,4 mld zł) co zwiększa konsolidację zobowiązań jednostek sektora i wpływa zmniejszająco na dług EDP.

Łączny wpływ w 2016 r. zaliczenia funduszy do sektora: 37,1 mld zł

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

2. Spółki „autostradowe”:

spółki specjalnego przeznaczenia odpowiedzialne za budowę i eksploatację autostrad (A1 – etap 1 i 2 oraz A2 etap II).

Na podstawie wytycznych Eurostatu dla kwalifikacji sektorowej przedsięwzięć realizowanych w formule PPP przedsięwzięcia te zostały zaklasyfikowane w sektorze instytucji rządowych i samorządowych, a nakłady inwestycyjne poniesione na budowę autostrady są klasyfikowane jako przypisany umownie kredyt (imputed loan).

Na koniec 2016 r. dług EDP z tego tytułu wyniósł 10,7 mld zł

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

3. Bankowy Fundusz Gwarancyjny wraz z funduszem ochrony środków gwarantowanych

(MGDD część I.5.7-15 *Protection Funds*)

- zobowiązania BFG wobec deponentów banków i SKOK-ów, które ogłosiły upadłość: 0,04 mld zł,
- SPW w posiadaniu BFG oraz na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych: 18,3 mld zł.

Łączny wpływ w 2016 r. na dług EDP zaliczenia BFG wraz fośg do sektora: -18,3 mld zł

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

4. Przedsiębiorstwa zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych, m.in.:

- PKP PLK SA,
- Zarządca Rozliczeń SA
- Przewozy Regionalne Sp. z o.o.
- Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.
- port lotniczy Łódź, port lotniczy Szczecin-Goleniów, port lotniczy Radom
- szpitale przekształcone w spółki prawa handlowego
- spółki komunalne (komunikacyjne, sportowe) spełniające określone kryteria ekonomiczne i instytucjonalne
- (...)

**Łączny wpływ w 2016 r. na dług EDP zaliczenia tych podmiotów:
13,7 mld zł
(sektor rządowy: 11,4 mld zł, sektor samorządowy: 2,3 mld zł)**

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

5. Zobowiązania wymagalne:

tytuł dłużny wymieniony w uofp (art. 72) i zaliczany do PDP.

W 2016 r. wartość zobowiązań wymagalnych jednostek sektora finansów publicznych wyniosła 1,7 mld zł

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

6. Instrumenty pochodne:

→ transakcje typu **CIRS** (currency interest rate swap)

- zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady (WE) Nr 479/2009 oraz MGDD część VIII.3.2 *Treatment of debt in foreign currency under the EDP* wpływają na strukturę walutową długu i sposób jego przeliczania na PLN
- uofp oraz Rozporządzenie Ministra Finansów ws. szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań (...) nie uwzględniają tych transakcji przy wycenie długu

Wpływ CIRS na wysokość długu EDP na koniec 2016 r.: -1,1 mld zł

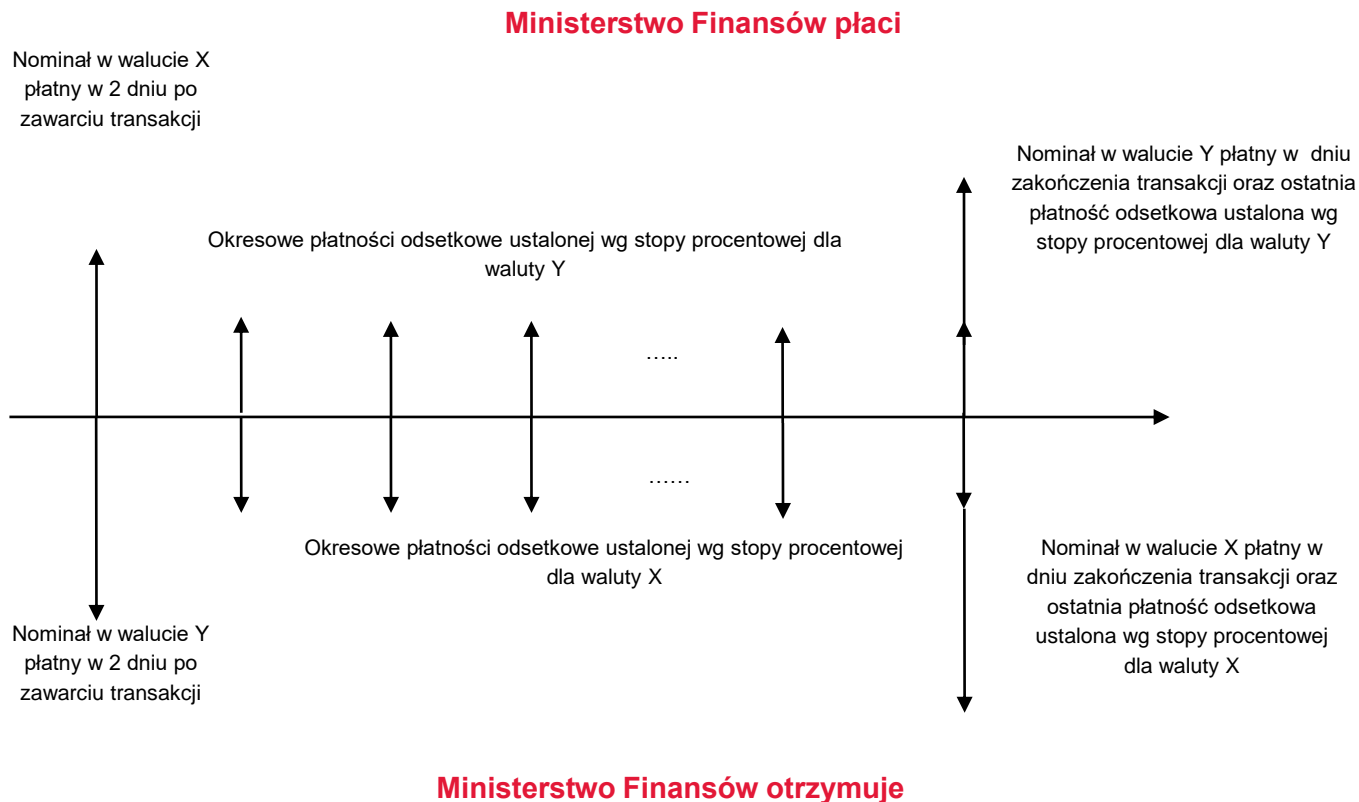
→ **swapy nierynkowe** (off-market swaps)

- płatności początkowe od swapów nierynkowych (MGDD, część VIII.3.3 *Off-market swaps*) zwiększają dług EDP,
- tylko raz w 2009 r. MF zawarło takie transakcje co zwiększyło dług EDP o 0,3 mld zł.

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

Transakcje CIRS

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

7. Przejęcia zadłużenia w wyniku uruchomienia gwarancji

“Three calls rule” – jeżeli gwarant spłaca gwarantowane zobowiązania lub istnieje pewność, że w przyszłości to nastąpi, należy te zobowiązanie zaliczyć do długu EDP (MGDD, część VII.4 *Government guarantees*).

Na koniec 2016 r. do długu EDP zaliczono zobowiązania w wysokości: 0,1 mln zł

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Różnice pomiędzy długiem EDP a PDP

8. Inne różnice związane z zakresem tytułów dłużnych:

- krótkoterminowe zrestrukturyzowane/zrefinansowane kredyty handlowe,
- leasing zwrotny,
- inne przedsięwzięcia (PPP, koncesje, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej), m.in.: Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych Poznań, PPP akademiki UJ Collegium Medicum.

Na koniec 2016 r. do długu EDP zaliczono zobowiązania w wysokości: 0,7 mld zł

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

3. Źródła danych

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 50 00
fax :+48 22 694 50 08

www.mf.gov.pl

Państwowy dług publiczny:

- dane Dep. Długu Publicznego z systemu informatycznego dotyczące zadłużenia Skarbu Państwa,
- system informatyczny zawiera dane o wszystkich transakcjach przeprowadzanych przez Dep. DP lub przez agentów (NBP, BGK, PKO BP) oraz kredytach z międzynarodowych instytucji finansowych,
- dane o zadłużeniu pozostałych jednostek sektora finansów publicznych wpływają z GUS na podstawie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Dług EDP:

- dodatkowo dane zbierana przez GUS w ramach badań statystycznych – sprawozdanie RF-02 dla przedsiębiorstw zaliczonych do sektora general government,
- dane pozyskiwane z BGK dotyczące funduszy umiejscowionych w BGK (m.in. Krajowy Fundusz Drogowy i Fundusz Kolejowy).

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

4. Publikacja danych

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 50 00
fax :+48 22 694 50 08

www.mf.gov.pl

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

Publikacja danych

Dane za:	MF	Eurostat
I kwartał	10 czerwca (PDP i dług EDP)	ok. 21 lipca (kwartalny dług EDP)
II kwartał	10 września (PDP i dług EDP)	ok. 21 października (kwartalny dług EDP)
III kwartał	10 grudnia (PDP i dług EDP)	ok. 21 stycznia (kwartalny dług EDP)
IV kwartał	31 marca (PDP, dług EDP i relacje do PKB), do końca maja obwieszczenie MF z m.in. z kwotą PDP i relacją do PKB	ok. 21 kwietnia (kwartalny dług EDP oraz roczny wraz z notyfikacją) ok. 21 października (roczny dług EDP wraz z notyfikacją)

Dziękuję za uwagę!

Barbara Adamowska: barbara.adamowska@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 50 00
fax :+48 22 694 50 08

www.mf.gov.pl